

Duda Paiva Company in coproductie Fractal Collective
Sonatinas 4 Feet

POËTISCHE ODE AAN DE FOTOGRAAF VAN DE MOOISTE MANNENTORSO'S

Kester Freriks
29 januari 2021

Gezien op 28 januari 2021, CaDance, Korzo Studio X (livestream)

In het schemerduister flitst een camera, en nog een keer, snel en gejaagd. We horen het toestel klikken. Dan zien we een man op de grond liggen. Gewond? Dood? Twee dansers komen op en tillen hem vol eerbied van de grond. Zijn lichaam blijkt van schuimrubber, maar de dansers brengen hem tot leven. Nadrukkelijk is de pop oud, met uitgezakt lichaam, bril, rode vlekken op de huid. Hij heeft een ouderwetse camera in de hand.

Zo begint *Sonatinas 4 Feet* door Duda Paiva Company in samenwerking met Fractal Collective. Het is de openingsvoorstelling van het CaDance Festival door het Haagse productiehuis Korzo. De opening was online.

De van oorsprong Braziliaanse regisseur en choreograaf Duda Paiva kiest het fotografische werk van zijn landgenoot Alair Gomes (1921-1992) als inspiratiebron. In de jaren zeventig en tachtig fotografeerde die vanuit zijn raam op de zesde verdieping mannenlichamen op het strand van Rio de Janeiro. Zijn homo-erotische foto's gelden tot op de dag van vandaag als de mooiste ode aan het mannenlichaam. We zien gespierde torso's van jongemannen in zwembroeken.

De beide dansers, Zino Ainsley Schat en Conni Trommlitz, plaatsen de schuimrubberen pop op een verhoging terwijl zijzelf traag, behoedzaam en heel precies een prachtig vloeiende choreografie tonen. Hun bewegingstaal en ook hun uiterlijk staan in contrast tot de stoere, extreem mannelijke mannenlichamen die Gomes' foto's laten zien. Ondertussen draagt een stem met licht Portugees accent fragmenten uit de dagboeken van Gomes voor, zijn intieme *Journals*. Daarin beschrijft hij openhartig zijn liefde voor de jongemannen en vooral ook zijn ontwikkeling als fotograaf.

De eerste zin die we horen geeft een verklaring voor de titel: 'Ik vergelijk mijn foto's met sonatines: korte fragmenten van tijd.' Sonatines zijn kleine sonates. En deze sonatines zijn nu omgezet in danstaal: foto's voor vier voeten van twee dansers. Voor Gomes stond een foto nooit op zichzelf, hij componeerde reeksen waardoor er een combinatie ontstaat van 'scherpte en beweging'. De mooiste zin is deze: 'De camera is het instrument het leven te leven.' Fotografie als bestaansvoorwaarde.

Enige kennis vooraf over Gomes helpt de voorstelling te doorgronden. In lange sequenties zien we het tweetal een tafel opbouwen – eerst poten en blad afzonderlijk, later komen ze tot een geheel – en een spel spelen met zwarte dozen, geometrisch van vorm. Het lijken kleine, donkere kamers (doka's) waarin Gomes zijn negatieven ontwikkelde, want dit is nog de tijd van analoge en niet de digitale fotografie.

Danser Trommlitz is afkomstig van het Amsterdamse urban dance-gezelschap Fractal Collective en zijn bijdrage is die van vrije, expressieve en rauwe stadsdans. Schat speelt aanvankelijk gitaar, met veel toespelingen op het beroemde lied 'The Girl from Ipanema', gezongen door Astrud Gilberto met Stan Getz op saxofoon. Aan het slot van de voorstelling zal het lied daadwerkelijk klinken. Daarna neemt een golvende soundscape van Wilco Alkema – als de ruisende zee van Rio – de muziek over.

Met het licht van Mark Verhoef, de kostuums van Atty Kingma en een abstract, lichtgevend decor van Ascon de Nijs brengt de dans een hommage aan de fotografie: het is alsof we, net als Gomes, door de camera de bewegingen van de mannenlichamen gadeslaan. Maar het fotograferen van Gomes heeft een schaduwzijde: de jongemannen poseerden niet of nauwelijks, hij 'stal' hun lichamen voor de foto's. De fotograaf werd op 71-jarige leeftijd in zijn appartement vermoord. Of dat door zijn foto's komt, werd nooit bekend. In *Sonatinas 4 Feet* is die suggestie er wel: de wurgmoord van Gomes gebeurt in een hevig dansmoment met de riem van zijn camera.

Deze opening van het CaDance Festival was weliswaar niet live, maar de beeldtaal is ongekend sterk en poëtisch. Even zien we een shot van de lege zaal: in dit geval die van Theater De Lieve Vrouw in Amersfoort waar *Sonatinas 4 Feet* werd opgenomen. De lege, rode stoelen doen je opeens beseffen (met een schok) dat je niet aanwezig bent. Maar de mix van urban dance en de bijna documentaire, vertellende dans van Duda Paiva Company heeft een sculpturale zeggingskracht.

Het CaDance Festival gaat online verder. Mede daarom lanceerde Korzo bij de opening, bij monde van burgemeester Jan van Zanen van Den Haag, een nieuw platform: Korzo Studio X. In deze gloednieuwe, innovatieve 3D-omgeving zijn livestreams en films te zien, komen makers en gasten aan het woord en zijn er podcasts te beluisteren. Nu (wegens coronamaatregelen), maar ook in de toekomst vormt Studio X een pijler in het aanbod van Korzo. Met *Sonatinas 4 Feet* laat CaDance zien dat met subtiele cameravoering en techniek door Daniel Patijn online óók bijzonder kan zijn.

Foto: Sjoerd Derine

ELDERS

Nog geen andere recensies